

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-10-22
Besvaras senast
2015-11-12

Till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:90 Vitryssland

Den 11 oktober hölls ett sedvanligt så kallat presidentval i Europas sista diktatur, Vitryssland. Inför detta val har vi kunnat se det traditionella mönstret av frisläppande av politiska fångar liksom andra kosmetiska förbättringar lagom innan internationella observatörer anländer till landet. Fortsatt kvarstår kraftiga inskränkningar i demokratiska fri- och rättigheter, medierna är starkt begränsade och censurerade, mänskliga rättigheter åsidosätts dagligen och mycket annat saknas för att landet ska kunna kallas en demokrati.

Sedan det brutala våldet mot de människor som samlats för att manifesteras mot det omfattande valfuskets valnatten 2010 och på grund av förtrycket av de oppositionella i landet har EU infört omfattande, effektfulla och för regimen kännbara sanktioner mot Vitryssland. Sveriges har varit starkt drivande och haft betydande inflytande i dessa frågor, oftast i samarbete med Polen.

Nu finns klara strömningar som vill luckra upp sanktionerna och driva en mjukare politik mot regimen i Vitryssland. Medlingsrollen för den vitryske presidenten i kölvattnet av den ryska invasionen av Ukraina och annekteringen av Krim kan tänkas vara en av anledningarna till detta. Samtidigt har inga substantiella förbättringar kunnat noteras gällande reformer på det demokratiska området i Vitryssland under den gångna mandatperioden och inför valet.

Presidentvalet gick av stapeln som tänkt den 11 oktober. Den sittande presidenten valdes för femte gången och med 83,49 procent av rösterna. Valfuskets omfattande, transparensen mycket dålig och kritiken från OSSE var hård. Valet kan på inget sätt beskrivas som fritt och demokratiskt, utan landet befäster fortsatt sin position som en diktatur. Inför valet gick rykten om att EU skulle frysa de sanktioner som infördes efter det förra valet. Med vad som måste beskrivas som maximalt dålig tajmning diskuterades sanktionslättnaderna på EU:s utrikesministermöte redan den 12 oktober. Enligt såväl den franska som den tyska utrikesministern är det klart att sanktionerna ska lyftas. I riksdagen har vi inte behandlat denna fråga, och utrikesministern har såvitt jag kunnat se inte hittills på något tydligt sätt uttalat sin eller regeringens uppfattning i frågan.

Givet det omfattande valfuskets och avsaknaden av demokrati samt bristen på framsteg på det området kan jag inte finna någon rimlig anledning att luckra

upp sanktioner och visa en mer välkomnande attityd från EU:s sida. Regimen i landet har lurat och bestulit det vitryska folket dess rätt att välja sina företrädare. Inför varje val brukar regimen släppa politiska fångar för att därefter öka förtrycket. Av de fångar som nu är släppta har flera villkorliga domar och andra restriktioner såsom att de ej får ställa upp i val. Det är ett effektivt sätt att förhindra de mest välkända och populära politiska motståndarna till regimen.

Mina frågor till utrikesminister Margot Wallström är med anledning av ovanstående:

Vilka ståndpunkter har utrikesministern och den svenska regeringen fört fram och drivit gällande fortsättningen av EU:s sanktioner och policyn kring dessa? Ska de ligga fast, inkluderat att de snabbt kan utökas och kompletteras vid fortsatt förtryck och övergrepp på demokratiska principer från den vitryska regimen sida?

Är det samtliga restriktioner som avses eller bara några mindre justeringar?

Kommer utrikesministern och den svenska regeringen även i fortsättningen att på ett tydligt och kraftfullt sätt vara pådrivande i frågan om sanktioner tills verkliga demokratiska reformer antas och genomförs i Vitryssland?

.....

Christian Holm Barenfeld (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin